

Seyda, Bronisław

"Máły biografický slovník československých lékařů", Miloslav Matoušek, Praha 1964 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 11/1-2, 136

1966

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Miloslav Matoušek, *Malý biografický slovník československých lékařů*. Statní pedagogické nakladatelství, Praha 1964, ss. 198 (wydawnictwo powielone).

Godnym wzmianki wydawnictwem czeskim jest *Malý biografický slovník lékařů čechoslováckých* Miloslava Matouška.

Historycy medycyny w Polsce słusznie chlubią się, nie waham się użyć tego określenia, pomnikowym niemal dziełem — *Slovníkem lékařů polskich* Stanisława Koźmińskiego. Autor ten uwzględnił wszystkich lekarzy polskich od czasów najdawniejszych, tj. od XII stulecia, do roku 1880 jako roku opracowania *Slovníka*. *Slovník*, stanowiący niezwykle bogate i cenne źródło dla wszystkich historyków medycyny i nauki w ogólności, jest obecnie białym krukiem na rynku księgarskim. Niejednokrotnie, zgodnie z życzeniami ogółu polskich historyków medycyny, była mowa o tym, by wznowić *Slovník* Koźmińskiego i uzupełnić go zyciorysami znakomitych lekarzy polskich od lat osiemdziesiątych XIX w. do dni współczesnych.

Czescy historycy medycyny zadośćcili nam dzieła Koźmińskiego, a obecnie jeden z nich, Miloslav Matoušek, opracował — w znacznie wprawdzie mniejszym zakresie i objętości *Malý slovník lékařů čechoslováckých*. W pracy tej ograniczył się Matoušek tylko do znakomitszych lekarzy czeskich od XVIII stulecia, ale zawarł w niej lekarzy nawet czasów obecnych, wielu żyjących i działających współcześnie.

Jest to praca, która musi cieszyć każdego historyka medycyny. Podobnie jak *Slovník* Koźmińskiego, stanie się ona cennym źródłem dla wszystkich zajmujących się dziejami medycyny czeskiej, mimo że autor, jak wynika z przedmowy, projektował pracę głównie jako pomoc dla studentów medycyny.

Szkoda jednak, że Matoušek ograniczył się do okresu od XVIII w. Źródeł do czasów dawniejszych nie brakuje chyba w Czechosłowacji, skoro np. w omówionym niżej zeszycie „Prukopníků z Horácka”, poświęconym regionowi zachodnich Moraw, autorzy wymienili kilkudziesięciu lekarzy czeskich z XVI i XVII w. Wydaje się, że autor *Malého slovníka* potraktował pracę jako pewnego rodzaju makietę (przemawia za tym i offsetowy druk, nienajlepszej zresztą jakości i czytelności), która będzie chyba w przyszłości uzupełniona, rozszerzona i wydana w sposób, na jaki tego rodzaju dzieło zasługuje. Należałoby wówczas rozszerzyć przede wszystkim dane biograficzne, poświęcić więcej miejsca studiom i działalności omawianych lekarzy, a nie ograniczać się tylko do roku urodzenia, niekiedy nawet bez miejscowości, oraz kilku pozycji bibliograficznych.

Wartościowy już nawet w obecnej, choć nadzwyczaj skróconej postaci, *Malý slovník* po uzupełnieniu i rozszerzeniu stanowiłby niewątpliwie doniosły wkład do dziejów medycyny w Czechosłowacji i byłby właściwym ukoronowaniem wieloletniej i owocnej działalności nestora czeskich historyków medycyny, Miloslava Matouška.

Byłoby dobrze zarazem, gdyby *Malý slovník lékařů čechoslováckých* stał się bodźcem dla polskich historyków medycyny do wznowienia i uzupełnienia tak znakomitego w tej dziedzinie polskiego dzieła Stanisława Koźmińskiego.

Bronisław Seyda

„Prukopníci z Horácka. Sborník pro Regionální Dějiny Lékařství na Západo Moravě. Žďár nad Sázavou—Jihlava a Znojno 1964, zes. 5 (wydawnictwo powielone).

Niewielkie i skromne wydawnictwo morawskie godne jest zazdrości i pochwały każdego polskiego historyka nauki, a w szczególności historyka medycyny. Zasługuje na uznanie sama myśl wydawania zeszytów poświęconych historii medycyny